

25 במרץ 2020

מר מאיר שפיגלר
מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי
באמצעות דוא"ל: meirs@nioi.gov.il

לכבוד
ח"כ אופיר אקוניס
שר הרווחה, העבודה והשירותים החברתיים
באמצעות דוא"ל: sar@molsa.gov.il

שלום רב,

הנדון: פגיעה בקבוצות נשים עובדות כתוצאה מסוגיית כפל גמלאות בצל משבר הקורונה

הרינו לפנות אליכם באופן דחוף על מנת לדרוש את התערבותכם בהגנה על קבוצות נשים מוחלשות שעלולות להיפגע כתוצאה ממשבר הקורונה, כדלקמן:

1. כידוע לכם, כתוצאה ממשבר הקורונה הבריאותי-כלכלי עשרות אלפי עובדים שפוטרו או הוצאו לחל"ת התייצבו כדורשי עבודה בבקשה לקבל דמי אבטלה. בהתאם לנתונים שפורסמו ביום 22.3.2020 בתקשורת, המספר עמד על 551,830 איש ואישה לחודש מרץ 2020¹, והוא צפוי להמשיך ולהעלות.
2. אנו מודעות ללחץ האדיר שקיים בימים אלה על המוסד לביטוח לאומי, כמו גם על יתר משרדי הממשלה, ולמאמצים שנעשים על מנת ליתן מענה לעובדים ולמפוטרים הללו, לרבות באמצעות הקלות בזכאות לדמי האבטלה. כך למשל, כפי שפורסם, שר האוצר הודיע על קיצור תקופת האכשרה לזכאות לדמי אבטלה לתקופה של שישה חודשי העסקה כשכירה/ה במקום 12 מתוך 18 החודשים האחרונים. כן פורסם, כי עובד שהוצא לחל"ת לא יידרש לנצל את מלוא ימי החופשה שלו על מנת להיות זכאי לדמי אבטלה.
3. נבקש להסב את תשומת לבכם לקבוצות אוכלוסייה שקיים חשש כבד שתפגענה כתוצאה מן המצב על רקע הוראות חקיקה בדבר מניעת כפל גמלאות באשר לדמי אבטלה ולקצבה נוספת. בנסיבות הקיצוניות הנוכחיות ובדומה להקלות האמורות שכבר ניתנו בזכאות לדמי אבטלה, יש לקבוע באופן זמני, לכל הפחות, כי הקבוצות הללו יקבלו את מלוא הקצבאות, כמפורט להלן.
4. בהינתן שזכאות לקצבה מבוססת על בדיקה פרטנית, כל מקרה יכול ויהיה שונה מן האחר, ואולם באופן כללי וכפי שעולה מפניות שאנו מקבלות מן השטח, מסתמן כי הקבוצות הבאות עלולות להיפגע:
א. נשים מעל גיל 62 אשר זכאיות לקצבת זקנה תלוית מבחן הכנסות, אשר נאלצות בלית ברירה להמשיך ולעבוד בהינתן שלא צברו פנסיה ואין די בקצבה על מנת לקיימן, ואשר איבדו או צפויות לאבד את מקום העבודה שלהן, עלולות להיפגע באופן קשה נוכח הוראות סעיף 320(ח) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995, הקובע שמבוטחת שזכאית לדמי אבטלה בעד ימים החלים בחודש שבעדו היא זכאית גם לקצבת זקנה, תשולם לה בעד אותו חודש הגמלה הגבוה מביניהן. כלומר, הכנסתן הכוללת של נשים אלה, שמלכתחילה הינה דלה, יכולה להיפגע בהינתן שעלולים לקזז את קצבת הזקנה אם הן

¹ ר' גיון בן זקן, "עלייה של פי 4 מאז פרוץ משבר הקורונה: אחוז המובטלים זינק ל-16.5%", מעריב online, 22.3.2020.

- תקבלנה דמי אבטלה (או במצב שנראה סביר פחות, הן תקבלה אך את קצבת הזקנה תוך שהן מאבדות את הכנסתן מעבודה ואינן מקבלות דמי אבטלה).
- ב. נשים חד-הוריות אשר זכאיות לדמי מזונות מן המוסד לביטוח לאומי ואשר איבדו או צפויות לאבד את מקום העבודה שלהן, עלולות להיפגע, כיוון שבניגוד להכנסה שמקורה בעבודה או בגמלאות מסוימות של המוסד לביטוח לאומי הניתנות חלף שכר (דמי לידה, דמי פגיעה ועוד), שווי הכנסה מדמי אבטלה מובאת במלואה בחשבון לצורך חישוב הזכאות לדמי מזונות.
5. החקיקה הקיימת לא יכלה לצפות את המצב הקיצוני שישראל מתמודדת עמו בימים אלה. נוכח הנסיבות החריגות, נדרשות התאמות נקודתיות וזמניות שיימנעו מקבוצות שהינן מוחלשות מלכתחילה להתדרדר עוד יותר לעוני. ברוח ההודעה של שר האוצר בדבר הקלות בזכאות לדמי אבטלה, אנו קוראות לכם לאמץ צעדים שיאפשרו לקבוצות האמורות לקבל את מלוא הקצבאות, שישמרו את מצבן עד כמה שניתן ולא יגרעו ממנו.
6. לתשובתכם נודה.

בכבוד רב,

צוות ארגון, כוח לעובדים

שדולת הנשים בישראל

העתק:

ד"ר אביגדור קפלן, מנכ"ל משרד הרווחה, העבודה והשירותים החברתיים